

Känd professor efterlyser ny klimatteknik

VARNAR IGEN När världens ledare möts i Paris för att diskutera global uppvärmning befinner sig begreppets upphovsman hemma på Columbia University, i USA. Och enligt honom ignoreras en av de mest lovande teknikerna för att minska andelen koldioxid i luften.

Fortsättning följer på nästa sida.

NEW YORK – Där uppe träffade jag er drottning Silvia, säger 84-åriga Wallace S Broecker och pekar mot Columbiauniversitets tidigare huvudbibliotek. Jag berättade att jag hade träffat kung Carl Gustaf en gång, men att han var 45 minuter sen. Han skyllde på trafiken. "Det var säkert sant", svarade hon. "Han är den punktligaste människa jag någonsin träffat".

Nedanför den imponerande byggnadens trappor hukar studenter i dugregnet medan de skyndar över parken i campusområdets mitt. Första gången Broecker, eller Wally som han kallas av vänner och kollegor, kom hit var 1952. Då studerade han koldatering, men så småningom kom han in på jordens temperaturskiftningar.

1975 publicerade Wally rapporten "Climatic Change: Are we on the brink of a pronounced global warming?" I den förutspådde han att vi stod inför en gradvis uppvärmning av klimatet på grund av koldioxidutsläpp från fossila bränslen. Sedan 1940 hade temperaturen legat relativt stilla trots utsläppen, men Wally kunde visa att det berodde på en naturlig nedkylning som snart skulle ta slut. Två år senare fick han rätt. Temperaturen började stiga brant och har följt Wallys hypotetiska kurva sedan dess.

I dag är Wally en av förespråkarna för en omdiskuterad riktning inom klimatforskningen. I stället för att lägga fokus på att hindra koldioxidutsläpp menar han att vi även måste ta hand om den koldioxid som redan finns i atmosfären. Utvecklingen av alternativa energikällor går helt enkelt för långsamt.

SVD 2 GRADER

SvD bevakar klimattoppmötet i Paris.

– Det här är ett projekt som kan ta upp till 200 år. På den tiden kommer vi ha hunnit göra enorm skada på den här planeten. Vi måste ta hand om vårt avfall, säger Wally och fortsätter:

– Det är som när vi handlar. Vi köper maten och slänger förpackningarna. Sedan betalar vi någon för att ta hand om soporna. Likadant måste vi göra med koldioxidutsläppen.

De senaste 20 åren har Wally hjälpt till med kollegan Klaus Lackners utveckling av moduler som kan fånga upp koldioxid i atmosfären. Luft sugas in i en cylinder som innehåller tunna strängar av en särskild sorts plast som binder koldioxid i torr luft. Cylindern sänks sedan ner i en behållare och fuktas, vilket får plasten att släppa ifrån sig koldioxiden. Modulerna fungerar alltså ungefär som naturens egna koldioxidupptagare – träd – men skulle vara tusen gånger mer effektiva, enligt Lackner.

– Nästa steg för Klaus är att hitta ett sätt att använda den koncentrerade koldioxiden för att göda algodlingar, säger Wally. Algerna används redan inom skönhetsindustrin och kan också göras om till drivmedel.

Än så länge finns dock inte ens en prototyp. Det har varit svårt att få finansiering och uppmärksamhet för projektet. Enligt Wally beror det på att det är vanskligt även för klimatmedvetna politiker att stödja den.

– Då kommer det alltid någon som säger: om vi kan suga upp koldioxiden från luften, varför förändra vårt sätt att leva? Det pekar i fel riktning. Och för konservativa politiker skulle det innebära att erkänna att det ens finns ett problem, och det vill de inte.

För att få bukt med dagens koldioxidöverskott i atmosfären skulle vi behöva 100 miljoner moduler, som tar upp ett ton koldioxid per dygn.

– Men vi tillverkar 80 miljoner bilar per år, så visst borde det gå.

Och vem skulle betala?

– Jag tror det måste komma från skattepengar, precis som med sophantering. Fast det här måste ske på global nivå.

USA:s utrikesminister John Kerry har före klimattoppmötet i Paris sagt att ett bindande avtal inte är aktuellt. I stället vill han lägga krut på bilateral handel med utsläppsrätter. Det ger inte Wally mycket för.

– Det är för tidsödande. Vad vi skulle behöva är något som motsvarar vår federala regering här i USA, fast i global skala, som kan beskatta fossilbränslen.

Trots att många har höga förhoppningar på klimattoppmötet i Paris är Wally, som själv brukar se sig som optimist, mer pessimistisk.

– Visst rör vi oss i rätt riktning, men det går i snigelfart. När jag började som student här på Columbia på 1950-talet låg andelen icke-fossila bränslen på 15 procent. I dag ligger den fortfarande på 15 procent, men utsläppen har blivit mycket större. Något mer måste göras.

CAROLINE WIDENHEIM

nyheter@svd.se

FAKTA

PROFESSOR OCH DYSLEKTIKER

Namn: Wallace S Broecker

Föddes 29 november 1931. Började studera på Columbia University 1952, där han i dag är professor på institutionen för geologi och miljövetenskaper. Han har fors-

kat om hur världshaven påverkar temperaturförändringar och förutspådde den globala uppvärmningen med slående exakthet i en rapport från 1975. Wally är dyslektiker och använder aldrig datorer. Under hela sin forskningskarriär har han skrivit för hand.

FOTO: KARIN OLEANDER